

F. t. l. vedr. værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde.

3. Den civile værnepligt er en erstatningstjeneste for værnepligtstjeneste i forsvaret for de værnepligtige, mod hvis samvittighed det strider at forrette militærtjeneste af enhver art. I overensstemmelse med tankegangen bag loven underkastes de civile værnepligtige med hensyn til lønning, forplejning, kvarter og andre ydelser de samme regler, som gælder for forsvarets værnepligtige, jfr. civilværnepligtslovens § 4. Til gengæld er der i civilværnepligtslovens § 5, stk. 1, fastsat en tjenestetid for de civile værnepligtige på 12 måneder, hvilket må sammenholdes med den almindelige tjenestetid for menige i forsvaret til førstegangsuddannelse på 9 måneder.

Denne forskel i tjenestetiden blev af indenrigsministeren i skrivelse til folketingets forsvarsudvalg af 21. maj 1973 forklaret på følgende måde:

„Efter regeringens opfattelse bør man, når tjenestetiden for de civile værnepligtige skal fastsættes, anlægge en lighedsbetragtning. En sådan betragtning må indebære, at værnepligtsbyrden skal være ens for de civile værnepligtige og for forsvarets værnepligtige.

Det må herved erindres, at der er en række andre komponenter end tjenestetidens længde, som indgår i den samlede værnepligtsbyrde.

Den militære tjenestes ulemper, såsom deltagelse i vagter, øvelser og beredskabstjeneste, samt for nogle af de værnepligtiges vedkommende forlænget tjenestetid i indtil 18 måneder på grund af udtagelse til befalingsmandsuddannelse, bør efter regeringens opfattelse sammenholdes med de vilkår, som gælder for de civile værnepligtige.

Medens disse værnepligtige tidligere blev indkaldt til en lejr, hvor de i meget vidt omfang alene blev beskæftiget med skovarbejde, indkaldes de nu til en skole, og de har adgang til allerede efter en månedens skoleophold at blive beskæftiget med arbejdsopgaver af social og kulturel karakter.

Tjenestetiden ved forsvaret og ved civil værnepligt har gennem årene stået i et ret fast forhold til hinanden. Siden 1952 har tjenestetiden ved civil værnepligt været ca. 1/3 eller godt og vel 1/3 længere end tjenestetiden for forsvarets værnepligtige.“

Ud over at de civile værnepligtige i modsætning til forsvarets værnepligtige ikke risikerer udtagelse til befalingsmandsuddannelse, bemærkes, at de civile værnepligtige, bortset fra tilfælde, hvor der sker ekstraordinære indkaldelser til forsvaret, ikke genindkaldes.

Der henvises i øvrigt til indenrigsministerens redegørelse i folketinget den 12. februar 1969 (Folketingsstidende 1968-69, sp. 3921-3925).

Fastlæggelsen af de gældende vilkår for de civile

værnepligtige er således resultatet af en samlet afvejning af værnepligtsbyrden for de forskellige kategorier af værnepligtige.

Indførelse af en forbedret aflønningsordning for samtlige værnepligtsgrupper vil efter indenrigsministeriets opfattelse få den konsekvens, at den eksisterende ligestilling mellem de forskellige værnepligtsformer vil blive forrykket, idet de civile værnepligtige herved ville blive stillet økonomisk på samme måde som ved beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked, og det må derfor forudses, at den længere tjenestetid ikke vil blive anset som en byrde i samme omfang som hidtil, men måske i visse tilfælde snarere som en fordel. Hertil kommer, at den høje værnepligtsløn ville kunne give anledning til problemer i forhold til lavtlønnede ansatte på visse udstationssteder.

4. Under forudsætning af, at der gives bevillingsmæssig tilslutning til den foreslåede værnepligtsløn til forsvarets og civilforsvarets værnepligtige, foreslås det derfor at ændre civilværnepligtsloven således, at de civile værnepligtige ikke får andel i den forbedrede aflønning, men at tjenestetiden for de civile værnepligtige — for ud fra en samlet vurdering at undgå en forringelse af deres tjenestevilkår sammenlignet med de vilkår, der gælder for forsvarets og civilforsvarets værnepligtige efter indførelse af en forbedret aflønningsordning — nedsættes til 11 måneder.

Der kan i denne forbindelse peges på, at Værnepligtsudvalget af 1973 i sin betænkning om lighed i værnepligten, 1. del, (betænkning nr. 762-1976), understreger, „at der efter den gældende lovgivning tilkommer de civile værnepligtige samme aflønning som forsvarets værnepligtige, og at en eventuel ændring af loven gående ud på, at de civile værnepligtige ikke får andel i den forbedrede aflønning, vil betyde en forringelse af de civile værnepligtiges vilkår, såfremt man opretholder den nuværende tjenestetid.“

Ved denne omlægning af byrderne for de civile værnepligtige vil man efter regeringens opfattelse bevare den nuværende ligestilling mellem de forskellige værnepligtsformer.

Det bemærkes herved, at antallet af værnepligtige der skal indkaldes til civilt arbejde, er faldende bl. a. på grund af den store tilgang af „frivillige værnepligtige“ til forsvaret.

Det må desuden bemærkes, at de foreslåede ændringer af civilværnepligtsloven vil give mulighed for at indkalde et uændret antal civile værnepligtige for en reduceret bevilling. Ved en nedsættelse af tjenestetiden til 11 måneder vil bevillingen til civilt arbejde (finanslovkonto § 13.5.01.), der på finans-